

სტამბა და რედაქცია:
 ტფილისი, სასახლის ქუჩა, სათავე-
 აზნაურის ქარვასლა.
 ტელეფონი 363.
 ტიპოგრაფია და რედაქცია
 „ცნობის პურცელი“
 ტფილისი, დვორცოვია ქ. დვორიანთა
 ტელეფონი № 363.

ცნობის პურცელი

კვირის ფასი
 ერთი წლით 6 მან., ნახევარის წლით 4 მან.
 თითო ნომერი 10 კაპ.
 ფასი განუხილავია
 ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კ.
 მეოთხეზე 4 კაპ.
 Типография и Редакция
 „ЦНОБИСЪ ПУРЦЕЛИ“
 Тифлисъ, Дворцовая д. Дворянства
 Телефонъ № 363.

სოციალ-დემოკრატიული სახალხო გაზეთი

გვერდი და 15 თბათვისათვის მზად იქნება გასასყიდად ახალი წიგნი:
თ. ილია ჭავჭავაძე
 ბიოგრაფიული და კრიტიკული ეტიუდი
 წერილი პირველი
 მთავანდაცისა
 წიგნი ელირება 20 კაპ. წიგნების მალაზიის პატრონებს ვსთხოვთ, ეხლავე
 გვეტყვიან, რამდენის ცალის დაბარება ჰსურთ. ნაღდ ფულად წიგნი
 დათმობათ 12 კაპ., კომისიით დათმობათ 20%. წინადაც დაბარება
 ისთვის იქნება საჭირო, რომ ავტორი 20 თბათვეს ტფილისიდან
 ადრესი: „ივერიის“ რედაქცია, შარაქს. გარდაცეს ბ-ნს შეგახვას.

ბანიშვილი და დათმობა
 ტყინ მამულებისა
დავასება სამეურნეო შემოსავლისა
 მამულის გეგმის შედგენას და სს.
 კისრულობს აღქმის გრაგვლის მე
სნაქოზი, ლაბორატორიის ქუჩა
 № 26. ტელეფონი № 567.
 Алексѣй Григоріевичъ Снѣжковъ,
 Лабораторная, № 26. (50—37)

* **ქალთა სამოსწავლო თავ-შესაფარი.** როგორც შევეტყუეთ, ქართლ-კახეთის საეპარქიო რჩევას განზრახვა აქვს გადმოიტანოს დ. ცხინვალში კავკასიის საეპარქიო ქალთა სამოსწავლო თავ-შესაფარი, რის შესახებაც ჰქონია ბჭობა ამ დღეებში.
 * **კურს-დამთავრებული ქართული ქალები.** ტფილისის მე-2 საქალაქო გიმნაზიაში წელს კურსი დაამთავრა 39 მოწაფე ქალმა, რომელთა შორის ორი ქართველია: ოლგა ბადრიძე და ელ. ქანანიაშვილი.
 * **ქველი ეკლესია.** ს. ძეგვიდგან სამ ვერსზედ ჩრდილოეთით (ძეგვის ხევის პირით) არის აწ გაუქმებული პატარა ეკლესია, რომელიც აყრილი. აღმოსავლეთით პატარა სანათურის თავს არის ჩატანებული ქვა, რომელზედაც არის მხედრულის ასოებით შემდეგი წარწერა: „ქ. აღვაშენე საყდარი ესე ჩიტანაკო პატრიარქმან დომენტიმ ყ-დ. წმიდისა. ყ-დ. წმიდაო შეუნდევნ ყოველნი მისნი ცოდვანი ამინ ქ-ს. უდ.“
 გიორგი ზალიკალიანი

ქვეშიდან გამოათრის დაშავებული გვამი მანდილოსნისა, რომელიც მაშინვე მიხილის საავადმყოფოში გაგზავნეს. დაშავებული ძლიერაა. ესეც ერთი მაგალითი კონდუქტორების უყურადღებობისა.
 * **საკომერციო სასწავლებელი ტფილისში.** ფინანსთა მინისტრმა გამოუგზავნა მთავარ-მართებელ სენატორს და გენერალ-ადიუტ. თ. გ. ს. გოლიცინს დასკვნის დასადგენად ზოგიერთი ცვლილებით პროექტი ტფილისის მომავალ საკომერციო სასწავლებლისა, რომელიც დაარსებულ იქნება ტფილისის ვაჭრების ხარჯზე.
 * **უცნაური ხელ-შეკრულება ქალ. გამგეობისა.** ქალაქის გამგეობა პირობით შეეკრა საბჭოს ხმოსანს კარაპეტოვს ცხენის რკინის გზისათვის მოძრავი მოწყობილობის დამზადების შესახებ. ხმოსნის მიერ წარდგენილი პირობები ამ საგნის შესახებ მეტად სასტიკი და მძიმეა—კითხვა უნდა გადაწყვეტილ იქნეს 24 საათში და ფული წინდაწინვე უნდა იქმნეს გადახდილი. გარდა ამისა, როგორც ამობეზ, გამგეობას 25,000 მან. მიუცია ბეთ იმ კამპანიისათვის, რომლის წარმომადგენელია ხმოსანი კარაპეტოვი. „ნუ თუ ჩვენს ქალაქის გამგეობას იმდენად ვერ მოუპოვებია კრედიტო, — სამართლიანი გულის-წყრომით კითხულობს ამ საგნის გამო ვაზ. „კავკასი“-ი, — რომ უბედოდ მას არ შეუძლია არავითარ სერიოზულ რისამე შეკვეთაო? და ნუ თუ ისეთი ქარხნები, რომლებსაც შეკვეთილის დამზადება მხოლოდ იმ პირობით შეუძლიათ, თუ „წინდაწინვე მიიღებენ ფულს“, არ შეაადგენენ გამოკლებას, რომელიც ასეთი უცნაური მზრუნველობით მოუძებნია ქალაქის გამგეობას.“
 ზემოხსენებული ხელ-შეკრულება მით უფრო უცნაურია, რომ აღნიშნულ სასტიკ პირობებს უდევს ქალაქის გამგეობის, არა ვიგინდარა ვინმე, არამედ ამავე ქალაქის საბჭოს ხმოსანი. აი რა მოქმედებდა იცავენ ზნეობრივ კანონებს ჩვენი ქალაქის პირისუფლები!

ა. ს. როინაშვილის
ფოტოგრაფია,
 რომლისთვისაც შენდება ახალი სახლი, **დროებით გადავიდა**
 ქართლ-კახეთის თავადაზნაურობის ქარვასლაში
 სასახლის ქუჩაზე, სადაც მოთავსებულია მისი განყოფილება
 „რემონტის“ ფირმით. (5—3)

მქიმი
კ. ი. გელიშვილი
 მიიღებს
 ევლისა, ცხვირისა და ყურით
 ავადმყოფებს.
 დილ. 9—11 ს. საღამოზე 5—7 ს.
 მიხილის ქუჩა, ნემენცების ეკლესიის
 პირდაპირ.
 Докторъ К. И. Гдзелишвили.
 Михайловская, противъ кирки.
 (100—20)

* **50 წლის აუბაღი.** კავკასიის მთავარ-მართებლის თანაშემწედ ნამყოფმა, ხოლო ამ უამად სამხედრო საბჭოს წევრმა გრაფმა ი. დ. ტატიშჩევმა, გუშინ იღვესასწაულა თავისი სამსახურის 50 წლის იუბილევი.
 * **საჯარო ვაჭრობა ბანკში.** გუშინ, 13 ივნისს, ტფილისის სათავადაზნაურო ბანკში საჯარო ვაჭრობა იყო დანიშნული ქალაქის მამულებზე; იყიდებოდა სულ 5 მამული, ხოლო გაიყიდა 3 მამული, რომელზედაც ვალი ირიცხებოდა 21,603 მან., ხოლო გაყიდულ იქმნა 24,915 მან.
 * **არჩევნები ქალაქის საბჭოში.** 11 ივნისს, ქალაქის საბჭოში მოხდა ქალაქის დამფასებელ კომისიის არჩევნები. კენჭი იყარეს თ. ვ. ნ. ჩერქეზიშვილმა და ხმოსანმა პ. იაკიმოვმა; პირველმა მიიღო 47 თეთრი და 4 შავი კენჭი, ხოლო მეორემ — 21 თეთრი და 30 შავი კენჭი. ამ სახით კომისიის წევრად არჩეულ იქმნა ჩერქეზიშვილი.
 * **„განკისგან“ გასრულდა მანდალანისა.** 12 ივნისს, ვორონცოვის ძეგლთან, როდესაც „კონკა“ ჩერდებოდა, ცხენმა წააქცია ერთი შუა ხნის მანდილოსანი, რომელიც ქვეშ მოჰყვა. საბრალომ ერთი-და დაიღრიალა და მისცივიდა ხალხი, ასწიეს „კონკა“ და

რობას უფლება გადასწყვიტოს ყვე

გამოვიდა და ისეიღება ახალი წიგნი
სადღებრკელოები
 ამხანაგობის „გლეხის“ გამოცემა
 ფასი 5 კაპ.
 მსურველნი მიჰმართავენ ზესტაფონში მ. გახეილასს. (10—2)

სამეურნალო და ამბულატორია
ს. ბ. თოფურიასი
 ქუთაისში.
 სამეურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის. მიიღებენ ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვებისა, საქირურგო, თვალისა და დედათა ავადმყოფობისა.
 გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მიიღებენ:
 ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდან ნაშუადღევს 3 საათამდე შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თოფურია**. საქირურგო ავადმყოფობას და სიფილისს **ფ. ბ. გარბატი**. დედათა ავადმყოფობას მეურნალი ქალი **მ. თ. კოზანი**. 20 მაისიდან — დედათა ავადმყოფობის და აკუშრობის **Д-р Ф. ბაცავიანი**.
 თვალების ავადმყოფობას — **ი. ბ. ვარაზისკი**.
 ამბულატორიაში არის კაბინეტი, საექიმო და საბაქტერიოლოგო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და საფისთვის. სამეურნალო ღირებულები **ს. ბ. თოფურია**.
 Лечебница С. В. Тофурия въ Кутаисѣ.

გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მიიღებენ:

ეს არის ეხლა მიღებული საზღვარ-გარეთიდან და ისეიღება
მწვანე და მოლანარკე თუთიყუავი
 და სხვა მრავალი სამღვარ-გარეთელი მშენებრივი **ფრინველები**
 აქვე ყიდულობენ კავკასიის ცოცხალ ზარბუტყებს: ირმებს, ჯეირნებს, შურთხებს, გარეულ ყოჩებს და სხვა-და-სხვა ფრინველებს.
 ტფილისი, მიხილის ქ. № 106, ბარამოვის სხ. ეზოში **ბუზო ვინაღარს**.
Жа говорящихъ ПОПУГАЕВЪ и иностран. ПТИЦЪ.
 Покупка Кавказскихъ дикихъ животн. и птицъ
 Михайловская ул. № 106, д. Барамова (во дворѣ) **ГУГО ВИНКЛЕРУ**.
 (12—2)

ახალი ამბავი
 * **გორას ეპისკოპოსის,** ყოვლად-სამღვდელო ლეონიდის თხოვნით საქართველოს ექსარხოსნება დაურთავს დაიბეჭდოს და დაურიგდეს ყველა ეკლესიებსა და სკოლებს იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტებზე გადაღებული ივანე ოქროპირის წიგნის ვალაბა.

გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მიიღებენ:

* **ადგალაბრავის მთავრობის უფლებათა გავრთოვება.** ამ უამად არსებულ წეს-რიგის ძალით, მრავალ ისეთ საქმეს, რომლის გადაწყვეტა ადვილად შეუძლია საგუბერნიო და საოლქო მთავრობას, უდგენენ გადასაწყვეტად შინაგან საქმეთა სამინისტროს. დღეს ამ სამინისტროში, როგორც იმის, აღძრულია კითხვა იმის შესახებ, რომ მიეცეს ადგილობრივ მთავრობას უფლება გადასწყვიტოს ყვე

შპალარიგის საწოლი
ი. გ. მელიქიშვილისა
 ტფილისი, სასახლის ქ. სათავ-აზნ. სახლი № 102
 ყოველთვის იძოვებს მრავალი ხარისხის მზალური
 ფასა ეგვლაფერზე იაფად
 მზალური თვითო ნაჭერი 8 კაპ. მოყოლებული 20 მანათამდე
 თახ-დარბაზების მოსართავი და გასაწყობი სპეკულაბი.
Депю обоевъ
И. Г. МЕЛИКОВА
 Тифлисъ, Дворцовая ул., д. Грузинскаго Дворянства (бывш. Арцруни)
 № 102, около муз. магаз. ЛАНКО. (100—19)

ლა ის საქმეები, რომლებსაც არა აქვთ არსებითი მნიშვნელობა.

* * * **მოთავაშობის მართებელი** კამპანია. დღეს მოთავაშობის მართებელი თავ. გ. ს. გოლიცინი ათ საათზე გამგზავრება ჩრდილო-კავკასიაში, სახელდობრ კისლოვოდსკში, სამკურნალო წყლებზე.

* * * **წარვა ასორების კვლევა**. მალა-ყოვლად-უსამღვდელოესი ეგზარხოსი ფლადიანე დღეს მწირველად ბრძანდება ასორების ეკლესიაში (არსენალთან არის), სადაც უნდა შეუერთდნენ ასორები მართლ-მადიდებელ მკაცრებს.

* * * **ახალი რეკონსტრუქცია**. ყარსის გზის უფროსმა ინჟ. ვურცელმა წინადადება მიიღო სახანო რეკონსტრუქციის უმთავრეს მმართველობისაგან იმის შესახებ, რომ გამოიკვლიოს ადგილობრივი პირობები რეკონსტრუქციის გასაყვანად ალექსანდროპოლიდან ქ. ერევანზე ჯუღთამდე. ჯერ-ჯერობით გადადებულია 20 ათასი მან. გზის გამოსაკვლევად ალექსანდროპოლიდან ერევანამდე.

* * * **ახალგაზრდათა ცრუ-მოწმობის საქმე**. ტფილისის სამოსამართლო პალატის პროკურორმა წარადგინა პროტესტი სამოსამართლო პალატის „გასამართლებელ განაჩენის წინააღმდეგ ქუთაისის პოლიციის ზედამხედველად ნამყოფის ახლედნიანის საქმის თაობაზე, რომელსაც პბრალდება ცრუ-მოწმობა.

* * * **კომისიამ, რომელსაც კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებამ მიანდო** თვის-მიერ მიღებულ 3,025 მანეთის განაწილება მოუსავლობით დაზარალებულთა შორის, დაადგინა: მიეცეს ტფილისის გუბერნიას 1,375 მან. (თელავისა და სიღნაღის მაზრებს ოთხას-ოთხასი მან., სოფ. რუისის, გორის მაზრა, 125 მ., ტფილისისა და დუშეთის მაზრებს—ორას-ორასი მან. და თიონეთის მაზრას—50 მ.); შორაპნის მაზრას—100 მ., განჯის გუბერნიას—700 მან. (ხანგებულის მაზრას—400, შუშისას—300 მ.); ერევნის გუბერნიას—500 მან. (ახალ-ბაიაზეთის მაზრას—350 მ. და ნახიჭევანისას—150 მ.); კუბის მაზრას (ბაქოს გუბ.)—350 მან.

* * * **შუშის მოპარვის საქმე**. 12 ივნისს, ტფილისის ოლქის სასამართლომ გაარჩია სოფ. საჯავახოს (ოზურ. მაზ.) მცხოვრების გლეხის ირაკლი ქვირდაძის საქმე, რომელსაც ბრალდება, სხვა პირებთან ერთად, ტფილისის რეკონსტრუქციის სადგურიდან 25 თებერვალს 1898 წ. შუშის მოპარვა. სასამართლომ ქვირდაძეს მიუსაჯა ყოველ გვარ უპირატესობის ჩამორთმევა და ერთი წლით ტუსაღთა ზნეობის გამასწორებელ განყოფილებაში დატუსაღება.

* * * **მცირე შენახვა ერთ ფრად** საკურადღებო საქმეზე. უმრავლესობას ჩვენში ეხლა, უეჭველია, გაგონილი ექნება, რომ სახემწიფო საბჭომ დაამტკიცა უკვე 29 მაისს კავკასიის მოთავაშობისაგან წარდგენილი და ფინანსთა მინისტრისაგან

„საქართველო“ უკეთური მხარეებისაგან წარდგენილი ვაჭრობის საერთო ანხა; მე აქ მინდა განსაკუთრებით ვილაპარაკო მხოლოდ ქუთაისის ბანკის შესახებ, რადგანაც ტფილისის ბანკის დამაარსებელთა, ექვს გარეშე, არ გაუქირდებთ ჩვეულებრივად, საერთო ინტერესების თანახმად მოქცევა. ქუთაისის ბანკის დამაარსებლებმა, როგორც ვიცით, დასტოვეს თანხად პირველად ოთხასი ათას მანეთზედ მეტი; სულ რომ თავი დავანებოთ ყოველივე სახიფათო, საეჭვო ჩვენებურ სხვა და სხვა საქმის წარმოებას და სადმე საიმედო ბანკში შევიტანოთ ეს ფული, წელიწადში 17,000 მანეთი მაინც წმინდა ნაღდი ფული გვექნება საერთო საქმირობის დასაკმაყოფილებლად. რამდენ საგრძობელ მოთხოვნილებას დავიკმაყოფილებთ ამის საშუალებით! მართა სწავლა განათლების საქმეს რომ მოვახმაროთ ეს თანხა, ხომ ყოველ წლიურად შეგვიძლია 30-40 ჩვენებური ახალგაზრდა საშუალო და უმაღლეს სასწავლებელში აღზარდოთ! ნუ თუ სანატრელი, მომხიბლავი არ არის ეს იმედი ჩვენ ეხლანდელ ათას-ნაირად დაქვეითებულ მდგომარეობაში? ყველა ზეხდავთ, რომ ღარიბ, უნუგემო და უხერხულ მდგომარეობაში ვართ. ყველას გვაქვს წარმოდგენილი უარესი მწვავე მომავალი, თუ ეხლავე შევირთებულნი ძალით, გონივრული მოხერხებით არ მოვემზადეთ ჩვენთვის სამიმოპირობებისათვის; ამიტომ მოუცილებელი საქირა დროებით მაინც დავივიწყოთ ჩვენი პირადი წუთიერი სიამოვნებისადმი ლტოლვილება და საერთო საქმეები საზოგადო ინტერესების გონივრულად მოწყობისათვის გადავდეთ თითოეულმა ჩვენგანმა, როგორც მატერიალური ჩვენი წვლილი, ისე სულიერი ენერჯია; რომ ჩვენი კეთილი, სინდისიერი მოქმედების შედეგებით მაინც გავხალისდეთ და სულიერად დავკმაყოფილდეთ.

ნაკონსტრუქციისა და გვარი ნიადი რა გვარი სამეურნეო დარგისათვის უკურო გამოსადგარია; მართალია, ჩვენი გლეხაკობის ერთმა ნაწილმა შეიგნო, რომ მიწის ესაქიროება გაუმჯობესებულ განოყიერება, სხვა და სხვა სამეურნეო დარგის შეცვლა ახალი სამუშაო იარაღების შექმნა და ამ მხრივ დიდი ნაბიჯიც წარდგა წინ ჩვენებურმა გლეხაკობამ, და ბევრმა მათგანმა მიჰყო ხელი: მფუტკერობას, მეთუთუნეობას, მეგრეშუმეობას და სხვა. მაგრამ ეს სამეურნეო ნაწილიც იმდენად განუვითარებელია, იმდენად ცოტა და მასთან მათი წარმოება იმდენად ვიწრო კალაპოტშია მოქცეული, რომ მათი ნაწარმოები ამ დარგში არა ჰგავს კულტურულ გლეხის ნაწარმოებს. ამის უმთავრესი მიზეზი ის გარემოება არის, რომ ჩვენებური მეურნეობის უსწავლელნი და მასთან მეტად ხელმოკლე დარბ ლატაკები არიან.

აი უმთავრესი მიზეზი ჩვენში მეურნეობის განუვითარებლობისა.

ამ პირობებში იმყოფება გლეხაკობა, სასულიერო წოდება და წვრილმანი დარბი აზნაურებიც. ხოლო არიან ჩვენში ისეთი პირებიც, რომელთაც ძალიან ადვილად შეუძლიათ თავი დაახწიონ ამ პირობებს და გურია ეკონომიურად წინ წასწიონ. ვინ არის ეს პირები? ესენი გახლავთ თავადები და ზოგი აზნაურიც, რომელთაც ხელს აძლევს ნივთიერი შეძლება და მამული გამართონ თავიანთს მამულებში სხვა და სხვა „პლანტაციები“ მაგალითად: ჩაის, თუთუნის, საფუტკრე და სააბრეშუმე. იქირაონ ჩვენებური მკოდნე მეურნეობის, რომელნიც დღეს „ცნობას აქით ივარგებან ლუკმა ზურის მოსაპოვებლად“ და სხვა ტომის ხალხის კეთილ დღეობისათვის და დიდებისათვის ჰღერის ოფლს; იგინი დიდის სიამოვნებით იკისრებდნენ მშობელ ქვეყანაში სულ მცირედენ ფასად შრომას, ოღონდ-კი საცხოვრებელი დაურჩეთ; ამით დიდ მოიგებდნენ ჩვენი მემამულენი, მეურნეობისა და ჩვენი მხარეც ეკონომიურად უფრო სწრაფად წავიღოდა წინ, მაგრამ სამწუხაროდ ჩვენი დროის „ქნაზები“ ასე როდი იქცევიან? ბევრი მათგანის თვალგაღწევილი მამულ-დედული სათავად-აზნაურო ბანკებმა გაყიდა საჯარო ვაჭრობით, ბევრიც კერძო წურბელა ჩარჩებს ჩაუცივდათ ხელში და რაც გადარჩა, იმასაც ეს დღე მოვლის. მიზეზი ამ სამწუხარო მოვლენისა გახლავთ ის გარემოება, რომ ჩვენს „ქნაზებს“ ცხოვრების მიზნად გაუხდიათ მხოლოდ ლხინი-ქეფი, უშრომლობა, უზრუნველობა, ხოლო საგვარი მოთხოვნილებით დატვირთულს გლეხს, (რომელსაც სურვილი ფრად დიდი აქვს, რომ წარმატების გზისაკენ გაექანოს) გარემოება ხელს არ უწყობს და ჩვენი ქვეყნის მეურნეობის იმყოფება ისევე იმ კალაპოტში, იმ პირობებში, როგორც ასის წლის წინეთ იყო. ამ გვარად ქვეყანა თან და თან ღარიბდება, ხოლო შევლა კი არსაიდან ჩანს...

გ. ჩ—ლი

მა ქენს (რად) რა გვარი ნიადი რა გვარი სამეურნეო დარგისათვის უკურო გამოსადგარია; მართალია, ჩვენი გლეხაკობის ერთმა ნაწილმა შეიგნო, რომ მიწის ესაქიროება გაუმჯობესებულ განოყიერება, სხვა და სხვა სამეურნეო დარგის შეცვლა ახალი სამუშაო იარაღების შექმნა და ამ მხრივ დიდი ნაბიჯიც წარდგა წინ ჩვენებურმა გლეხაკობამ, და ბევრმა მათგანმა მიჰყო ხელი: მფუტკერობას, მეთუთუნეობას, მეგრეშუმეობას და სხვა. მაგრამ ეს სამეურნეო ნაწილიც იმდენად განუვითარებელია, იმდენად ცოტა და მასთან მათი წარმოება იმდენად ვიწრო კალაპოტშია მოქცეული, რომ მათი ნაწარმოები ამ დარგში არა ჰგავს კულტურულ გლეხის ნაწარმოებს. ამის უმთავრესი მიზეზი ის გარემოება არის, რომ ჩვენებური მეურნეობის უსწავლელნი და მასთან მეტად ხელმოკლე დარბ ლატაკები არიან.

აი უმთავრესი მიზეზი ჩვენში მეურნეობის განუვითარებლობისა.

ამ პირობებში იმყოფება გლეხაკობა, სასულიერო წოდება და წვრილმანი დარბი აზნაურებიც. ხოლო არიან ჩვენში ისეთი პირებიც, რომელთაც ძალიან ადვილად შეუძლიათ თავი დაახწიონ ამ პირობებს და გურია ეკონომიურად წინ წასწიონ. ვინ არის ეს პირები? ესენი გახლავთ თავადები და ზოგი აზნაურიც, რომელთაც ხელს აძლევს ნივთიერი შეძლება და მამული გამართონ თავიანთს მამულებში სხვა და სხვა „პლანტაციები“ მაგალითად: ჩაის, თუთუნის, საფუტკრე და სააბრეშუმე. იქირაონ ჩვენებური მკოდნე მეურნეობის, რომელნიც დღეს „ცნობას აქით ივარგებან ლუკმა ზურის მოსაპოვებლად“ და სხვა ტომის ხალხის კეთილ დღეობისათვის და დიდებისათვის ჰღერის ოფლს; იგინი დიდის სიამოვნებით იკისრებდნენ მშობელ ქვეყანაში სულ მცირედენ ფასად შრომას, ოღონდ-კი საცხოვრებელი დაურჩეთ; ამით დიდ მოიგებდნენ ჩვენი მემამულენი, მეურნეობისა და ჩვენი მხარეც ეკონომიურად უფრო სწრაფად წავიღოდა წინ, მაგრამ სამწუხაროდ ჩვენი დროის „ქნაზები“ ასე როდი იქცევიან? ბევრი მათგანის თვალგაღწევილი მამულ-დედული სათავად-აზნაურო ბანკებმა გაყიდა საჯარო ვაჭრობით, ბევრიც კერძო წურბელა ჩარჩებს ჩაუცივდათ ხელში და რაც გადარჩა, იმასაც ეს დღე მოვლის. მიზეზი ამ სამწუხარო მოვლენისა გახლავთ ის გარემოება, რომ ჩვენს „ქნაზებს“ ცხოვრების მიზნად გაუხდიათ მხოლოდ ლხინი-ქეფი, უშრომლობა, უზრუნველობა, ხოლო საგვარი მოთხოვნილებით დატვირთულს გლეხს, (რომელსაც სურვილი ფრად დიდი აქვს, რომ წარმატების გზისაკენ გაექანოს) გარემოება ხელს არ უწყობს და ჩვენი ქვეყნის მეურნეობის იმყოფება ისევე იმ კალაპოტში, იმ პირობებში, როგორც ასის წლის წინეთ იყო. ამ გვარად ქვეყანა თან და თან ღარიბდება, ხოლო შევლა კი არსაიდან ჩანს...

გ. ჩ—ლი

* * * **დ. ზუზუნიძე** (საქართველო) ამკითხველს შესახებ. მას წინეთ მოკლედ მქონდა მოხსენიებული „ცნ. ფურცელი“ სახელის მქონე მწერის შესახებ და ვერაფერი ვიცი ჯერ აქაურ მწიგნობრებს თუ მოვაქრებებს არც-კი გაუგიათ მისი დაარსება, რადგანაც ამ სამკითხველოში მკითხველთა რიცხვ მცირეა. ამისთვის ბ. რედაქტორო! გთხოვთ ნება დამართოთ თქვენის პატივცემულ გაზ. „ცნ. ფურც.“ საშუალებით ვაცნობო, როგორც აქაურ მკვიდრთ, აგრეთვე სხვებსაც, რომ დ. ზუზუნიძე ბ. ტრიფონ თოხაძის წიგნის მალაზიასთან გახსნილია უფასო სამკითხველო წიგნთ-საცავი, რომლისთვისაც გამოწერილია რამოდენიმე ქართულ-რუსული ჟურნალ-გაზეთები, როგორც მაგ. „ცნ. ფურცელი“, „ივერია“, „კვალი“, „მწყემსი“, „კრებული“, „მოამბე“, „Кавказъ“, „Новое Обозрѣние“ და „Нива“. ამათგან ჯერ არ მოსულა სამკითხველოში: „კრებული“, „მოამბე“ და „Нива“ იმედია ზუგდიდლები ისარგებლებენ ამ სამკითხველოთი, (მით უმეტეს, რომ უფასოა და ხომ მოგესხნებათ, მუქი კუბოში ჩაწოლარავის ეხარება) და ამ საქმის მოთავეების შრომას ფუტად არ ჩაადებენ. მასთან საქირაო მითქმა-მოთქმის თავიდან ასაცილებლად ამ საქმის მოთავეები გამოაცხადებდნენ 1 და 2 მაისში გამართულ წარმოდგენების შემოსავალ-გასავლის ანგარიშს, ცნ. ფურცლისავე საშუალებით.

აურულ-მეგრული * * * **სად. წიფა**. აქაურა ახალგაზრდას. არა მგონია თუ კიდევ სადმე მოიძებნოს ისრეთი ზნე-დარცემული ზოგიერთი ახალგაზრდანი, როგორც აქ არიან. ამათ მხოლოდ ლაზლანდარობაზე აქვთ მიქცეული თვალი და ყური, ესენი მხოლოდ ლაზლანდარობაში ექიმზებიან ერთ მანეთს, ზნეობრივი განვითარება ამათ ფიქრადაც არ მოსდით და ქურნალ-გაზეთების წაკითხვაზე თუ გაახსენეთ რამე, სასაცილოთ აგოდებენ და პასუხათ ამას მიიღებთ: „გაზეთებში ტყვილა დროს დე ფულის დახარჯვას, ის არა სჯობია, რომ აქ მისაცემი ფულით მეზურნეებს ჩავაბერიოთ და ჩვენს ბუქნა დაუვარო“—თო. ამ გვარად შეიკრიბებიან ჩვენი ოინბაზები თათ, და სჯიან ათასგვარ სიწვეზე, რითაც ხარხარ-კისკის ხანაც-გაყეთებენ ქალაღლისაგან რამე სასაცილო საგანს (რასაც ირეწილია არა კარგს) ზედაც სასაცილო სვე დაწერენ, ჩასდებენ პაკეტში და გაუზავნიან ვისმეს. მაშინ უნდა ნახოთ ჩვენი ოინბაზები, რომ მათ სიცილ-ხარხარს საზღვარი არა აქვს თუ ამისთანები მოსწყინდათ, მერმე მოუსხდებიან მაგიდას და დიწყებენ ბანქობას და ამ მებანქოებისაგან ისმის ყოველ-გვარი უმასურის სიტყვები, ლაზლანდარობა და ლანძღვა-გინება.

პროკურორ! გ. ჩ—ლი

ლი უზარ-მაზარ სამკითხველოს უჭირავს, რომელსაც 164 დრო გამოშვებით გამოცემები მოსდის. ყოველ წელს დამწერ სასოგადოების რიცხვი 20,000 კაცს უღრის. მეორე აღილი წიგნთ-საცეს უჭირავს, რომლიდანაც წიგნებს საკითხავად უფასოდ და უფირად აძლევენ, ვისთვისაც გინდა იყოს. მხოლოდ ამ აკადემიაში დედაკაცებს არ უშვებენ. აი როგორ ხმარობენ მილიონებს და რა საზოგადოებებს აარსებენ, რომელთა საშუალებით საწყალი ხალხი ქვე და გონებაზე მოდის, სწავლით ნათლდება და აღარ მისდევს ბოროტ-მოქმედებას. სიკეთის დარგვა მორიდებით უნდა - ერთი კეთილი გული სიკეთის დარგვაში ვერას გააწყობს რა.

მო—ლი

ყურმოკრული საუბარი

ვინაშენ ჰქათხა დიოკენს, რომელ საათზე უნდა ისადალოს კაცმა? — თუ მდიდარი ხარ, ისადალე, როცა გეხუბს, თუ ღარიბი ხარ, ისადალე, როცა შეგეძლოს — მიუგე დიოკენსა.

სხვა-და-სხვა ამბები

სტამბის ასოთ-ამწყობთა საზოგადოება. ქ. ეკატერინბურგში ამ რამდენიმე წლის წინად ადგილობრივის კაზეთის „Екатеринб. Недѣля“ — ასოთ-ამწყობთ და სხვა მსხურთ დაარსეს შემხანგულ-გამსესებელი კასი, რომელშიაც შექმნდათ ფული შექმნის და-გვარად და ჰქონდათ საკუთარი ზატარა წიგნთ-საცვა. კასიდან ფული ეძლეოდათ მონაწილეთ, როცა მათ რამე განსაცდელი, ან აუღმყოფობა ექვედათ. მაგრამ ამ კასამ სხვა-და-სხვა მიზეზის გამო დადნანს ვერ აარსება. ამ უამად ასოთ-ამწყობთ დაზღვა-დებით აზრი ისევ ადგინონ შემხანგული კასი, მაგრამ უფრო ფართო საფუძველზე. განზრახვა აქვთ შეადგინონ ქ. ეკატერინბურგის სტამბისის და სხვა ამგვარ დაწესებულების მსხურთა სურთითერთ დახმარების საზოგადოება. რომ საზოგადოებაში რაც შეიძლება მეტი მონაწილე მიიზიდონ, ამ მიზნით უფლებს მიეცემათ შექმნენ საზოგადოების ნამდვილ წევრებად უკვლამ იმ პირობით, ვინც-ცა ამა თუ იმ სახით ხელს უწყობს ხატვა-ბეჭდვის საქმის განვითარებას. წევრებად მიიღებიან, გარდა რედაქტორების, კაზეთის გამომცემლების, კორექტორების და ასოთ-ამწყობთა, უკვლამ მსხურთი სტამბისის, ფოტოგრაფიების, ლიტოგრაფიების და სხ., კაზეთის დამტარებელთა და თითქმის მუდგათა გამოუკლებელი. საზოგადოებას მიზნად აქვს არა მარტო საურთიერთო დახმარება, არამედ ისიც, რომ შეაძლებინონ თავის წევრთ თვით განვითარება, ხატვა-ბეჭდვის საქმეში დახელოვნება, მიადებიან განათლება წევრთა შვილებს ხატვა-ბეჭდვის სკოლის გახსნით, სადაც უნდა ასწავლიდნენ აგრეთვე საზოგადო განათლების საგნებს და ხელისნობას, დიდებისთვის საკვირად სკოლის დაარსებით, სა-

ზოგადოების მონაწილეთათვის კითხვების გამართვით, სალიტერატურა სადაზოებით და საკუთარი წიგნთ-საცვის დაარსებით. საზოგადოების დასარსებულ საშუალებას მონაწილეებდად, მონაწილეს განზრახვა აქვთ ნება-რთვა აიღონ და გამართონ რამდენიმე წარმოდგენა, კონცერტი და სალიტერატურა სადაზო.

ატლანტის ოკეანზე ფხით მოგზაურობა. ბოსტონელი კაპიტანი იუ-ლიამ ოლდრივი, 4 ივლისს დაიწყო ფხით მოგზაურობას ატლანტის ოკეანის ერთი კილიდან მეორემდე. მას ამ გაბედული განზრახვის დასრულებლად საგანგებოდ გამოუგზავნა ერთგვარი ფხის-საცმელი, რომელიც შესდგება ვიწრო ხის უთუბისაგან, ეს უთუბი, მიუხედავად თავისი სიმსუბუქისა, ჩაუძირველად იჭერენ წყალზე 140 გირვანქის სიმაღლე ტვირთს, ოლდრივი-კა იწონის მხოლოდ 130 გირვანქას. ოლდრივი უკვე არა ერთხელ გამოსცადა თავისი გამოგზავნა გუდსონზე და წმ. ლავრენტის მდინარეზე ნიკარას ჩანჩქერის ქვემოდას. სპი მალის (21 ვერსის) მანძილზე. რადგან ეს ცდა ძალიან მარჯვე გამოდგა, ოლდრივი შემდეგ ზღვაზედაც სცადა ფხით სიარული და მარჯვედ იმგზავრა მასხუსეტის ზღვის სრუტეზე და ზობლას ბუხტეზე. ამ ბუხტეზე სიარულის დროს ამოვარდა ქარი და გააქანა ოლდრივი გაშლილ ზღვაზე, საზოგადოების გონა, დაიღუპა ჩვენი ოლდრივი, მაგრამ რამდენიმე საათის შემდეგ აგი დაბრუნდა ნაპირზე და არსებულ ანტეობლად ტალღებს. ამ უამად მან კიდეც უფრო გაუშვებეს თავისი გამოგზავნა ფხის-საცმელი და მიემგზავრება ატლანტის ოკეანის მეორე კილისაკენ; მასთან მიმავლებას მისი მეგობარი, კაპიტანი ვილიამ ანდრივი, რომელიც მას უკან გაჰყვება უბრალო ნავით. ამ კაპიტანმა ანდრივი უკვე ორჯერ გადასცურა ნავით ატლანტის ოკეანეზე, 1878 და 1890 წ. წ. მათ დანიშნული აქვთ სამგზავრად ბოსტონიდან გავრამდე 40 — 90 დღე. კაპიტან ოლდრივი განზრახვა აქვს სულ ფხით იაროს წყალზე რასაკვირველია გარდა იმ დროისა, როცა თავის მეგობართან ერთად უნდა დაიძინოს და დახურდეს ნავში.

ხარჯების მომატება ჯარის შეიარაღებაზე. ერთმა ვერთხიელმა მწერალმა ნათლად გამოიკვლია და დაგვიხატა, თუ რამდენად შიამაჯა ამ ბოლო დროს ხარჯებმა ჯარის შეიარაღებაზე ვერთხის უკვლამ სახელმწიფოში. 1868 წ. ინგლისის, საფრანგეთის, რუსეთის, გერმანიის, ავსტრიის და იტალიის სურთო სამხედრო თანხა უდრიდა 89 მილიონ გირვანჯა სტერლინგს, ხოლო მათი ჯარები შეიცვადნენ 4 1/2 მილიონ კაცს. 1896 წ. ამ სახელმწიფოებს ჰქვდათ 17 მილიონი ჯარის-კაცი და ინარჩუნებდა მათზე 169 მილიონი გირვ. სტერლინგი. ამ ხნის განმავლობაში ინგლისმა თავისი ხარჯები 800 მილიონიდან 600 მილიონამდე შეამცირა. უკვლამ დახარჩუნა სახელმწიფოებს მერის-მეტად გაიზარდეს თავიანთი ვადები: საფრანგეთის სახელმწიფო ვადა ავიდა 500 მილიონიდან 1 250,000,000-მდე რაც შექმნათ ავსტრიას და იტალიას, მათი ვადა გაორგვდა.

დედებები (რუსეთის დეპუტა სააგენტოსაგან) 12 ივნისი.

მადრიდი. ოფიციალური დეპუტა სანტ-იაგოდან იუწყება: „გუშინ დილის 8 საათზე ალყა შემოგვარტყეს და იერიშით წამოვიდნენ მტრები, რომელიც ცდილობს ყოველივე ღონის ძიებით პუნტა-ბერაკოში გადმოვიდეს ხმელეთზე. გავანიდგან ოფიციალურად იუწყებიან, რომ ამერიკელებმა სანტ-იაგოს ალყა შემოარტყეს და ცდილობდნენ ხმელეთზე გადმოვიდნენო. სერვერას დეპუტა იუწყება, რომ ამერიკელები პუნტა-ბერაკოში გადმოვიდნენ კიდეც ხმელეთზე; მეზღვაურთა ჯარი შევერთე ხმელეთის ჯართან, რომ მტრებს გავებრძოლო. სერვერა ამ მდგომარეობას მეტად გაქირებულს უწოდებს.

სამხედრო მინისტრმა ოფიციალური დეპუტა მიიღო, რომლიდანაც სჩანს, რომ პირველი მწარე ბრძოლისა და იერიშის შემდეგ მტერი უკუ აქციესო.

მადრიდი. სანტ-იაგოს გუბერნატორის დეპუტა იუწყება: რომ ამერიკის ესკადრა დილიდან მოყოლებული საღამომდე ყუმბარებს ესროდა სიბონეს და ბიკვირსაო. მტრები ყველგან უკუ იქცა, გარდა ჩიკვირიდანაო. ისპანელი მთებში შეეფარნენ. სიბონე და ბიკვირი სულ ერთიანად განადგურებული და მიწასთან გასწორებულიაო.

განსჯალებანი

ცნობილი შაბრიკების

რეკლამა მუსიკალური ინსტრუმენტებისთვის. მოიცავს ილუსტრაციებს პიანინო, კონილიები, ბიანინო, ფის-გარმონიები, სერნიკები, გიტარები, ლეფიტები, კლარნეტები, ხორები, სიმები და სხვ. და სხვ. მუსიკალური ინსტრუმენტების მწარმოებელი ბ. მ. მირიმანიანის მიერ. მისი სახელია ბრუნავს სწრაფად და სწრაფად. მისი სახელია ბრუნავს სწრაფად და სწრაფად. მისი სახელია ბრუნავს სწრაფად და სწრაფად.

ახლად გახსნილი სტამბა „ინობის ფურცლისა“

ტიფლისი, სსსხლის ქ., სთავად-ახსნურა ქარვასლასში №№ 119 120 და 121 — საცმმა ყოველისფრით საესე და გოწყობილია — ყოველგვარ საქმე სრულდება სწრაფად. სუფ და აფად-სტამბა ასრულებს აგრეთვე პროვინციის მცხოვრებთა შეკვეთას, მსურველნი მიჰმართავენ სტამბას, რომელიც კისრულობს ხელ-ნაწერების აწყობას, დაბეჭდვას, ქალაქის ყიდვას, კორექტურას, ენის შესწორებას, საცენზუროდან ნება-რთვის აღებას და სხ. ჰბეჭდავს საგზაო ბარათებს სხვა-და-სხვა გვარ ქალაქზე ვაჭებისა და ქალებისათვის აფად და შნაანად.

ВОВНОВЬ ОТКРЫТОЙ ТИПОГРАФИИ „Инобисъ Журнали“ В Л. ГУНІА Тифлисъ, Дворц. ул., д. Грузинскаго Дворянства. Исполняются всевозможные заказы на всѣхъ Туземныхъ и Европейскихъ языкахъ. Дешевизна, изящество и быстрота исполненія

ურბენი L'urbain საზოგადოება, რომელიც აზღვევს თანხებს, მზიოგებს, შემოსავლებს და სხვა. შეღავათიანის პირობებით ავადმყოფობისა თუ შეუძლებლობის დროსათვის. დაზღვეულთ მონაწილეობა ეძლევათ მოკვებაში დაზღვევის ზირველ წლიდანვე. კონტორა ამიერ-კავკასიისა, ამიერ-კასპიისა, თურქესტანისა და ბუხარის მზრისათვის იმყოფება ტვილისში, მიხეილის ქუჩა № 9, ზოპოვის სსხლი. ტელეფონი № 543. მთავარი რწმუნებული ბაგრატ გერასიმეს ქე ტერ-მათუხზავი ინსპექტორი ნიკოლოზ გერასიმეს ქე ტერ-მათუხზავი. ცნობანი და ბარათები ყველას მიეცემა აგენტებისაგან მთელს რუსეთის იმპერიის ქალაქებში. Контора страховаго общ. „УРВЭНЪ“ Тифлисъ, Михайловская № 9, д. Попова. Телефонъ № 543. (50—7)

На 1898 годъ продолжается подписка на иллюстрированное ежемѣсячное издание НОВЫЙ ЖУРНАЛЪ ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ ИСКУССТВА и НАУКИ Болѣ 1.500 иллюстрацій на лучшей бумагѣ Въ ближайшихъ книгахъ будутъ напечатаны, сверхъ того переводы неизданныхъ на русскомъ яз. сочиненій: ЖАНА ПОЛЯ РИХТЕРА, А. ТРОЛОПА (Романъ) ОЧЕРКИ ГИЮ ДЕ МОПАСАНА, ИЗБРАННЫЯ ПРОИЗВЕДЕННЫЯ СЕНДАЛЯ, НОРМАНЫ ВЪ ВИЗАНТИИ (Историч. романъ) Повѣсти и рассказы новѣйшихъ французскихъ новеллистовъ англійскихъ, американскихъ и польскихъ юмористовъ. художественная историко-литературная монографія „ЖЕНЩИНА ВЪ ИСКУССТВѢ“ (болѣе 300 гравюръ). Парвая книга «Новаго журнала Иностранной Литературы» печатается вторымъ изданіемъ. Подписная цѣна на 1898 Г.: Годовая (съ 1-го января 1898 г.) 4 Р., съ доставкой 5 Р., Безъ доставки 3 Р., Безъ доставки 2 Р., 50 К., съ доставкой 3 Р., Полугодовая 2 Р., 50 К., и пересылкой 3 Р., годовые подписчики на 1898 годъ бесплатно получаютъ начало романа Э. ЗОЛА «ПАРИЖЪ». Для г. г. служащихъ въ правительственныхъ и общественныхъ учрежденіяхъ допускается разсрочка за поручительствомъ ихъ казначеевъ. Подписка принимается ВЪ РЕДАКЦІИ «НОВАГО ЖУРНАЛА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» — С.-Петербургъ Конногвардейскій бульваръ, 13 въ книжномъ магазинѣ «Новаго Времени» (Невскій, 38). ВЪ МОСКВѢ — въ конторѣ Н. Печковской (Петровскія линіи), гдѣ для московскихъ подписчиковъ допускается разсрочка, а также принимается только годовая подписка безъ доставки въ Москвѣ — Ц. 4 Р. 50 К. Иногородніе и подписчики въ разсрочку благоволятъ адресоваться въ редакцію «НОВАГО ЖУРНАЛА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» (С.-Петербургъ, Конногвардейскій бульваръ 13) (12 8) Редакторъ-издатель Т. И. БУЛГАКОВЪ.